

Στα 8,7 δισ. ευρώ το πρωτογενές πλεόνασμα το 2024

2025/01/27 14:46 στην κατηγορία ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Στα 8,7 δισ. ευρώ διαμορφώθηκε το πρωτογενές πλεόνασμα το 2024, σύμφωνα με τα οριστικά στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού που ανακοινώθηκαν από το υπουργείο Οικονομικών, έναντι στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 4,635 δισ. ευρώ και πρωτογενούς πλεονάσματος 3,920 δισ. ευρώ που είχε διαμορφωθεί το 2023.

Σύμφωνα με τα στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού, σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, για την περίοδο του Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου 2024, παρουσιάζεται πλεόνασμα στο ισοζύγιο του κρατικού προϋπολογισμού ύψους 369 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου για έλλειμμα 3.601 εκατ. ευρώ που έχει περιληφθεί για το αντίστοιχο διάστημα του 2024 στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025 και ελλείμματος 3.760 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2023.

Σημαντικό μέρος της διαφοράς σε σχέση με τον στόχο προέρχεται αφενός από τα αυξημένα ταμειακά έσοδα από το ΠΔΕ κατά 612 εκατ. ευρώ και αφετέρου από τη μετακύλιση πληρωμών δαπανών των εξοπλιστικών προγραμμάτων στο 2025 και από την υποεκτέλεση των μεταβιβάσεων προς ΟΚΑ ύψους 740 και 1.907 εκατ. ευρώ αντίστοιχα, που δεν επηρεάζουν το αποτέλεσμα σε δημοσιονομικούς όρους. Χωρίς τα ανωτέρω ποσά, η θετική διαφορά του πρωτογενούς πλεονάσματος έναντι του στόχου ανέρχεται σε 804 εκατ. ευρώ, εκ της οποίας τα 411 εκατ. ευρώ αφορούν την υπέρβαση των φορολογικών εσόδων μετά επιστροφών.

Επισημαίνεται ότι το πρωτογενές αποτέλεσμα σε δημοσιονομικούς όρους διαφέρει από το αποτέλεσμα σε ταμειακούς όρους. Επιπρόσθετα, τα ανωτέρω αφορούν στο πρωτογενές αποτέλεσμα της Κεντρικής Διοίκησης και όχι στο σύνολο της Γενικής Κυβέρνησης, που περιλαμβάνει και τα δημοσιονομικά αποτελέσματα των Νομικών Προσώπων και των υποτομέων των ΟΤΑ και ΟΚΑ.

Όπως αναφέρθηκε και στα προηγούμενα δελτία εκτέλεσης κρατικού προϋπολογισμού, κατά τον μήνα Οκτώβριο εισπράχθηκε το καθαρό ποσό των 3.241 εκατ. ευρώ που αφορά το αντίτιμο από τη νέα Σύμβαση Παραχώρησης της Αττικής Οδού, το οποίο εμφανίστηκε εξ' ολοκλήρου στην κατηγορία «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών». Στη Σύμβαση Παραχώρησης οριζόταν ότι στο ως άνω ποσό περιλαμβανόταν ο ΦΠΑ (ύψους 784,8 εκατ. ευρώ) και συνεπώς το ποσό αυτό θα έπρεπε να εμφανιστεί στην

κατηγορία «Φόροι».

Για την ορθή υλοποίηση των όρων της Σύμβασης Παραχώρησης πραγματοποιήθηκε, κατά τον μήνα Δεκέμβριο, μεταφορά του ποσού των 784,8 εκατ. ευρώ από την κατηγορία «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών» στην κατηγορία «Φόροι».

Συνεπώς στο δελτίο εκτέλεσης προϋπολογισμού οι μεταβολές που παρατηρούνται σε σχέση με τα ποσά που έχουν περιληφθεί στη στοχοθεσία του κρατικού προϋπολογισμού και αφορούν τη συγκεκριμένη συναλλαγή, είναι οι ακόλουθες:

- Τα έσοδα της κατηγορίας «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών» είναι μειωμένα κατά 784,8 εκατ. ευρώ,
- Τα έσοδα της κατηγορίας «Φόροι» είναι αυξημένα κατά 1.569,6 εκατ. ευρώ, και
- Οι επιστροφές εσόδων είναι αυξημένες κατά 784,8 εκατ. ευρώ.

Οι ως άνω ταμειακές - λογιστικές συναλλαγές είναι δημοσιονομικά ουδέτερες, αλλά επηρεάζουν διαφορετικά τις ως άνω αναφερόμενες κατηγορίες εσόδων, καθώς και τις επιστροφές φόρων. Συνεπώς, για την ορθή αποτύπωση και κατανόηση των εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού, όλες οι προαναφερόμενες συναλλαγές θα πρέπει να μην ληφθούν υπόψη.

Στην ανάλυση των εσόδων που ακολουθεί θα αναφέρονται τόσο τα ποσά που προκύπτουν μετά από τις ως άνω συναλλαγές, όσο και τα ποσά που προκύπτουν αν εξαιρεθούν αυτές ώστε να είναι περισσότερο συγκρίσιμες με τα μεγέθη που περιλαμβάνονται στην στοχοθεσία του κρατικού προϋπολογισμού.

Την περίοδο Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου 2024, το ύψος των καθαρών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθε σε 74.110 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 1.221 εκατ. ευρώ ή 1,68% έναντι του στόχου που έχει περιληφθεί για το αντίστοιχο διάστημα στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025 και οφείλεται κυρίως στα αυξημένα έσοδα από το ΠΔΕ κατά 612 εκατ. ευρώ και από φόρους μετά επιστροφών κατά 411 εκατ. ευρώ, καθώς και στην είσπραξη ποσού 206 εκατ. ευρώ τον μήνα Οκτώβριο του 2024 από την έκτακτη εισφορά στους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας, που δεν είχε προβλεφθεί.

Τα συνολικά έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθαν σε 82.122 εκατ. ευρώ και ενσωματώνουν τα προαναφερθέντα ποσά από τη νέα Σύμβαση Παραχώρησης της Αττικής Οδού. Εξαιρουμένων αυτών, τα συνολικά έσοδα ανέρχονται σε 81.337 εκατ. ευρώ και είναι αυξημένα κατά 1.126 εκατ. ευρώ ή 1,4% έναντι του στόχου.

Πιο συγκεκριμένα τα έσοδα των μειζόνων κατηγοριών του κρατικού προϋπολογισμού έχουν ως ακολούθως:

I. Τα έσοδα της κατηγορίας «Φόροι» ανήλθαν σε 68.787 εκατ. ευρώ και

ενσωματώνουν το ποσό που αφορά τη νέα Σύμβαση Παραχώρησης της Αττικής Οδού, όπως αναλύθηκε εκτενώς παραπάνω. Αν εξαιρεθεί το ποσό αυτό, τα έσοδα της κατηγορίας «Φόροι» ανήλθαν σε 67.217 εκατ. ευρώ και είναι αυξημένα κατά 316 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025.

Ειδικότερα για τους κυριότερους φόρους της κατηγορίας αυτής παρατηρούνται τα εξής :

Τα έσοδα από ΦΠΑ ανήλθαν σε 26.346 εκατ. ευρώ και περιλαμβάνουν το ποσό ΦΠΑ της νέας Σύμβασης Παραχώρησης της Αττικής Οδού, όπως προαναφέρθηκε. Αν εξαιρεθεί το ποσό αυτό, τα έσοδα ΦΠΑ ανήλθαν σε 25.561 εκατ. ευρώ και είναι αυξημένα έναντι του στόχου κατά 244 εκατ. ευρώ.

- Τα έσοδα των ΕΦΚ ανήλθαν σε 7.251 εκατ. ευρώ και είναι αυξημένα έναντι του στόχου κατά 26 εκατ. ευρώ.
- Τα έσοδα των φόρων ακίνητης περιουσίας ανήλθαν σε 2.467 εκατ. ευρώ και είναι αυξημένα έναντι του στόχου κατά 34 εκατ. ευρώ.
- Τα έσοδα των φόρων εισοδήματος ανήλθαν σε 23.992 εκατ. ευρώ και είναι αυξημένα έναντι του στόχου κατά 270 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων αυξημένοι είναι ο Φόρος Εισοδήματος Νομικών Προσώπων κατά 221 εκατ. ευρώ και οι Λοιποί Φόροι Εισοδήματος κατά 70 εκατ. ευρώ, ενώ ο Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων είναι μειωμένος κατά 21 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου.
- Τα έσοδα της κατηγορίας «Κοινωνικές Εισφορές» ανήλθαν σε 61 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με τον στόχο που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025.
- Τα έσοδα της κατηγορίας «Μεταβιβάσεις» ανήλθαν σε 5.738 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 695 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025. Από το ως άνω εισπραττόμενο ποσό των 5.738 εκατ. ευρώ, ποσό 3.957 εκατ. ευρώ αφορά έσοδα ΠΔΕ, τα οποία είναι αυξημένα κατά 557 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου.
- Τα έσοδα της κατηγορίας «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών» ανήλθαν σε 3.448 εκατ. ευρώ, και ενσωματώνουν τη μείωση του ποσού των 784,8 εκατ. ευρώ που μεταφέρθηκε στην κατηγορία «Φόροι», όπως προαναφέρεται. Αν εξαιρεθεί το ποσό αυτό, τα έσοδα της κατηγορίας «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών» ανήλθαν σε 4.233 εκατ. ευρώ και είναι σύμφωνα με το στόχο που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025.
- Τα έσοδα της κατηγορίας «Λοιπά τρέχοντα έσοδα» ανήλθαν σε 4.048 εκατ. ευρώ αυξημένα κατά 112 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025. Από το ως άνω εισπραττόμενο ποσό των 4.048 εκατ. ευρώ, ποσό 470 εκατ. ευρώ αφορά έσοδα ΠΔΕ, τα οποία είναι αυξημένα κατά 55 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου.

- Τα έσοδα της κατηγορίας «Πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων» ανήλθαν σε 40 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 4 εκατ. ευρώ, έναντι του στόχου που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025.

Οι επιστροφές εσόδων ανήλθαν σε 8.011 εκατ. ευρώ και ενσωματώνουν το ποσό των 784,8 εκατ. ευρώ από τη νέα Σύμβαση Παραχώρησης της Αττικής Οδού, όπως προαναφέρεται. Αν εξαιρεθεί το ποσό αυτό, οι επιστροφές φόρων ανήλθαν σε 7.226 εκατ. ευρώ και είναι μειωμένες κατά 96 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου (7.322 εκατ. ευρώ) που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025.

Τα συνολικά έσοδα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) ανήλθαν σε 4.427 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 612 εκατ. ευρώ από τον στόχο (3.815 εκατ. ευρώ), που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025.

Ειδικότερα τον Δεκέμβριο 2024 το σύνολο των καθαρών εσόδων του κρατικού προϋπολογισμού ανήλθε στα 7.390 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 918 εκατ. ευρώ έναντι του μηνιαίου στόχου, κυρίως λόγω των αυξημένων εσόδων ΠΔΕ κατά 714 εκατ. ευρώ.

Πιο συγκεκριμένα, τα έσοδα ανά μείζονα κατηγορία του κρατικού προϋπολογισμού, για τον Δεκέμβριο 2024 έχουν ως εξής:

I. Τα έσοδα της κατηγορίας «Φόροι» ανήλθαν σε 8.218 εκατ. ευρώ και ενσωματώνουν το ποσό που αφορά τη νέα Σύμβαση Παραχώρησης της Αττικής Οδού, όπως αναλύθηκε εκτενώς παραπάνω. Αν εξαιρεθεί το ποσό αυτό, τα έσοδα της κατηγορίας «Φόροι» ανήλθαν σε 6.649 εκατ. ευρώ και είναι αυξημένα κατά 311 εκατ. ευρώ έναντι του μηνιαίου στόχου.

Ειδικότερα για τους κυριότερους φόρους της κατηγορίας αυτής παρατηρούνται τα εξής:

* Τα έσοδα ΦΠΑ ανήλθαν σε 2.709 εκατ. ευρώ και περιλαμβάνουν το ποσό ΦΠΑ της νέας Σύμβασης Παραχώρησης της Αττικής Οδού, όπως προαναφέρθηκε. Αν εξαιρεθεί το ποσό αυτό, τα έσοδα ΦΠΑ ανήλθαν σε 1.924 εκατ. ευρώ και είναι αυξημένα έναντι του στόχου κατά 198 εκατ. ευρώ.

* Τα έσοδα των ΕΦΚ ανήλθαν σε 634 εκατ. ευρώ και είναι αυξημένα έναντι του στόχου κατά 18 εκατ. ευρώ.

* Τα έσοδα των φόρων ακίνητης περιουσίας ανήλθαν σε 133 εκατ. ευρώ και είναι αυξημένα έναντι του στόχου κατά 25 εκατ. ευρώ.

* Τα έσοδα των φόρων εισοδήματος ανήλθαν σε 2.304 εκατ. ευρώ και είναι αυξημένα έναντι του στόχου κατά 268 εκατ. ευρώ.

II. Τα έσοδα της κατηγορίας «Κοινωνικές Εισφορές» ανήλθαν σε 5 εκατ. ευρώ,

σύμφωνα με τον μηνιαίο στόχο.

III. Τα έσοδα της κατηγορίας «Μεταβιβάσεις» ανήλθαν σε 774 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 677 εκατ. ευρώ έναντι του μηνιαίου στόχου. Ποσό 740 εκατ. ευρώ αφορά έσοδα ΠΔΕ, τα οποία είναι αυξημένα κατά 659 εκατ. ευρώ έναντι του μηνιαίου στόχου.

IV. Τα έσοδα της κατηγορίας «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών» επηρεάστηκαν από τη μεταφορά του ποσού των 784,8 εκατ. ευρώ, στην κατηγορία «Φόροι», όπως προαναφέρθηκε. Αν εξαιρεθεί το ποσό αυτό, τα έσοδα της μείζονας κατηγορίας «Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών» ανήλθαν σε 65 εκατ. ευρώ μειωμένα κατά 33 εκατ. ευρώ έναντι του μηνιαίου στόχου.

V. Τα έσοδα της κατηγορίας «Λοιπά τρέχοντα έσοδα» ανήλθαν σε 539 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 13 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου. Ποσό 59 εκατ. ευρώ αφορά έσοδα ΠΔΕ, τα οποία είναι αυξημένα κατά 55 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου.

Οι επιστροφές εσόδων ανήλθαν σε 1.435 εκατ. ευρώ, και ενσωματώνουν το ποσό των 784,8 εκατ. ευρώ από τη νέα Σύμβαση Παραχώρησης της Αττικής Οδού, όπως αναφέρεται ανωτέρω. Αν εξαιρεθεί το ποσό αυτό οι επιστροφές φόρων ανήλθαν σε 650 εκατ. ευρώ και είναι αυξημένες κατά 28 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου.

Τα συνολικά έσοδα του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) ανήλθαν σε 799 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 714 εκατ. ευρώ από τον στόχο (84 εκατ. ευρώ).

Οι δαπάνες του Κρατικού Προϋπολογισμού για την περίοδο του Ιανουαρίου - Δεκεμβρίου 2024 ανήλθαν στα 73.742 εκατ. ευρώ και παρουσιάζονται μειωμένες κατά 2.749 εκατ. ευρώ έναντι του επικαιροποιημένου στόχου (76.490 εκατ. ευρώ), που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025. Επίσης είναι αυξημένες, σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2023, κατά 2.977 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω των αυξημένων δαπανών στην κατηγορία παροχές σε εργαζομένους κατά 831 εκατ. ευρώ (κυρίως λόγω της υλοποιηθείσας αύξησης των αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων από 01.01.2024) και των επενδυτικών δαπανών κατά 2.113 εκατ. ευρώ.

Στο σκέλος του Τακτικού Προϋπολογισμού οι πληρωμές παρουσιάζονται μειωμένες έναντι του στόχου κατά 2.913 εκατ. ευρώ. Εξαιρουμένης της εμφανιζόμενης διαφοράς στις πιστώσεις υπό κατανομή ύψους 746 εκατ. ευρώ, οι οποίες δεν αντιστοιχούν σε πληρωμές αλλά σε μεταφορές πιστώσεων στις υπόλοιπες κατηγορίες από τις οποίες πραγματοποιούνται πληρωμές, η διαφορά στις πληρωμές έναντι του στόχου ανέρχεται σε 2.167 εκατ. ευρώ. Η διαφορά αυτή τεκμηριώνεται από την υποεκτέλεση δαπανών των εξοπλιστικών προγραμμάτων και των μεταβιβάσεων προς ΟΚΑ ύψους 740 και 1.907 εκατ. ευρώ αντίστοιχα, που δεν επηρεάζουν το αποτέλεσμα σε δημοσιονομικούς όρους, όπως προαναφέρθηκε. Οι μειωμένες μεταβιβάσεις προς

τους ΟΚΑ οφείλονται κυρίως στα αυξημένα έσοδα του e-ΕΦΚΑ από ασφαλιστικές εισφορές που εξασφάλισαν την επάρκεια των εσόδων του φορέα για την κάλυψη των υποχρεώσεών του.

Ως αξιοσημείωτες πληρωμές μπορούν να αναφερθούν:

α) η πληρωμή 43 εκατ. ευρώ του επιδόματος θέρμανσης για το 2024 (το ποσό αυτό αφορά στη χειμερινή περίοδο 2023-2024, για την οποία οι συνολικές πληρωμές ανήλθαν σε 218 εκατ. ευρώ) και η πληρωμή 151 εκατ. ευρώ για την προκαταβολή της χειμερινής περιόδου 2024-2025 που καταβλήθηκε τον Δεκέμβριο. Οι συνολικές πληρωμές για τη χειμερινή περίοδο 2024-2025 αναμένεται να είναι αυξημένες και να ανέλθουν στα 270 εκατ. ευρώ,

β) η καταβολή 170 εκατ. ευρώ από το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στον ΕΛΓΑ για την αποζημίωση των πληγισίων αγροτικών εκμεταλλεύσεων από πλημμυρικά φαινόμενα εξαιτίας των θεομηνιών DANIEL-ELIAS περιόδου Σεπτεμβρίου 2023, καθώς και για σχετικά εγγειοβελτιωτικά έργα,

γ) η επιχορήγηση 343 εκατ. ευρώ από το υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών σε συγκοινωνιακούς φορείς (ΟΑΣΑ, ΟΑΣΘ και ΟΣΕ),

δ) η επιχορήγηση 426 εκατ. ευρώ από το υπουργείο Υγείας στην Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ) για την κάλυψη της δαπάνης προμήθειας φαρμάκων για τις ανάγκες των νοσοκομείων του ΕΣΥ και του Γ.Ν. Παπαγεωργίου,

ε) η πληρωμή από το κράτος 195 εκατ. ευρώ για αγορά φαρμακευτικού και υγειονομικού υλικού,

στ) η πληρωμή από το κράτος 66 εκατ. ευρώ για συγγράμματα σπουδαστών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων,

ζ) η πληρωμή 266 εκατ. ευρώ για την απόκτηση καυσίμων κίνησης, κυρίως για την κάλυψη των αναγκών του υπουργείου Εθνικής Άμυνας και

η) η πληρωμή 164 εκατ. ευρώ για μισθώματα εναέριων μέσων του υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

Οι πληρωμές στο σκέλος των επενδυτικών δαπανών ανήλθαν στα 13.314 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 164 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον επικαιροποιημένο στόχο, που έχει περιληφθεί στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2025. Ταυτόχρονα παρουσιάζονται αυξημένες σε σχέση με τις αντίστοιχες πληρωμές του 2023 κατά 2.113 εκατ. ευρώ, όπως προαναφέρθηκε.